Wiki Medium

WIKIMEDIA ČESKÁ REPUBLIKA

ČASOPIS **WIKIMEDIA ČESKÁ REPUBLIKA** O WIKIPEDII, PROJEKTECH WIKIMEDIA A SVOBODNÉ TVORBĚ — **2011 / 3**

Nejlepší obrázek Wikimedia Commons

Nový, třetí předseda
Michal Reiter o současnosti i o plánech Wikimedia ČR

Svátek v Haifě
Wikimania účastníkům ukázala, že se svět Wikipedie profesionalizuje

Hlava státu
Ruská pobočka informuje o podpoře od prezidenta Medveděva

WikiMedium

2 - 3 / 2011

OBSAH

Wikikonference 2011: Program..... 2
Granty Wikimedia Foundation už Wikipedii pomáhají.....3
Wikipedie projektem roku.....3
Pomůžete Wikipedii i vy?..... sbírka, 3
Quo vadis, aneb 100 dní s novým předsedou .....rozhovor s M. Reiterem, 4–5
Na Wikizprávách možná budou i dávné historické zprávy.....6
Haifa nezklamala, připravila výbornou Wikimanii..... 7
Podíl wikipedistek klesá.....výzkum, 7
Wikimedia ví (skoro) všechno… .....o Izraeli, 8
Kvíz.....8
Sám ruský prezident nahrál fotografii na Commons..... převzato odjinud, 9
Zájem o Wikipedii dál roste.....9
Jak se volí správci.....9
Wikinovinky.....10–11
Chilská observatoř vyhrála hlasování o nejkrásnější fotografii .....galerie, 12

Wikimedium

Časopis občanského sdružení Wikimedia Česká republika pro všechny wikipedisty a zájemce o Wikipedii a Wikimedii.

Číslo 3, rok 2011.
Uzávěrka vydání 21. listopadu 2011.

Veškerý textový obsah je dostupný podle licence Creative Commons Uveďte autora – Zachovejte licenci (CC-BY-SA) 3.0 (http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.cs), pokud není uvedeno jinak. Loga Wikimedium, projektů Wikimedia, nadace Wikimedia Foundation a sdružení Wikimedia Česká republika jsou vlastnictvím Wikimedia Foundation či Wikimedia Česká republika.

Autoři textů: M. Langer, D. Klempíř, redakce.
Kontakt: wikimedium@wikimedia.cz, www.wikimedium.cz.

Sdružení Wikimedia Česká republika
Lidická 291/40, 150 00 Praha 5 – Smíchov
http://www.wikimedia.cz,

K e-mailovému odběru se můžete přihlásit na adrese redakce wikimedium@wikimedia.cz.

Za tisk za zvýhodněnou cenu děkujeme firmě

knihovnicka.cz

Řešení kvízu: 1a, 2d, 3b, 4a, 5c

WikiKonference 2011

Program

9:30 *Registrace*
10:00 Zahájení

10:10 Michal Reiter: **Co nabízí Wikimedia Česká republika**
10:50 Jan Halada: **Pohled do zákulisí tvorby tištěných encyklopedií**
11:30 *coffee break*

11:40 Petr Brož: **Chráněná území na české Wikipedii: Kam jsme za rok ušli**
12:00 Miroslav Langer: **Wikizprávy: Je budoucnost projektu v minulosti?**
12:20 *coffee break*

12:30 Mikuláš Ferjenčík: **Pirátská strana: Politika na principu wiki**

13:00 *polední přestávka*

14:00 **Předání Cen za rozvoj české Wikipedie**
14:40 Jan Spousta: **Minulost a současnost Cen za rozvoj Wikipedie**
15:00 *coffee break*

15:10 Lucie Sakastrová: **Neencyklopedický význam Wikipedie**
15:40 Petr Kadlec: **Metadata na Wikipedii**
16:10 Kristýna Kožuchová: **Wikipedie a Polytematický strukturovaný heslář: Mají něco společného?**
16:40 *coffee break*

16:50 **Wikipedie, komunita, sdružení**
Panelové diskuse se účastní a na otázky z publika odpovídají:
předseda Wikimedia ČR Michal Reiter a
wikipedisté Jan Sokol,
Petr Marek a Jaro Zastoupil
Moderuje: Miroslav Langer

17:30 předpokládaný konec

Pořádají:
Wikimedia Česká republika
Národní technická knihovna

Online přenos zajišťují
studenti **KISK MU Brno**

Generální partner Cen za rozvoj české Wikipedie

ČESKÁ SPOŘITELNA
Jsme Vám blíž.

Granty Wikimedia Foundation už Wikipedii pomáhají

V minulém vydání jsme vás informovali o spuštění grantových projektů s podporou nadace Wikimedia Foundation. Jak účet Mediagrantu, tak balík Presentation & Outreach se začínají pomalu vyprazdňovat a peníze z nich pomáhají Wikipedii.

Z prostředků Mediagrantu byl doplněn inventář sdružení Wikimedia Česká republika a zároveň se stále rozrůstá počet tzv. témat, pod jejichž hlavičkou je možné cestovat po našich krajích a pořizovat obrázky přírodních i kulturních krás. Jde například o již letitý projekt Foto českých obcí, o novější, ale velmi rychle se rozrůstající Chráněná území, ale také o fotografování židovských památek a dalších.

Finance z Mediagrantu pomohly i k uspořádání dalšího fotoworkshopu, kde se jako obvykle wikipedisté věnovali zlepšování svých dovedností s fotoaparátem.

Druhý grantový program pro změnu přispěl k zorganizování koncertu k 10 letům Wikipedie na začátku roku, k účasti sdružení na několika výstavách a veletrzích a jeho prostředky jsou využity i k pořádání 3. české Wikikonference. A také náš časopis se tiskne z těchto prostředků. Celkem již bylo vyplaceno nebo požádáno o vyplacení částky téměř 200 tisíc Kč.

O prostředky z obou grantů si můžete zažádat i vy, ať už se přidáte k stávajícím vyřízeným nápadům, nebo přijdete s nápadem zcela novým. Více informací najdete na adresách: **http://cs.wikipedia.org/wiki/Wikipedie:Mediagrant** a **http://meta.wikimedia.org/wiki/Presentation%26Outreach**.

Pomůžete Wikipedii i vy?

Na Wikipedii už zase začala výroční sbírková kampaň. Spoluzakladatel Wikipedie Jimmy Wales opět vysvětluje význam svobodných informací pro moderní společnost a žádá o pomoc pro tento unikátní projekt. Wikimedia Česká republika se k této prosbě přidává.

Vybrané prostředky využije nadace Wikimedia pro posílení a obnovu technologického zázemí a na personál. Nadace zdůrazňuje, že ačkoli je Wikipedie mezi deseti největšími weby světa podle návštěvnosti, její náklady na techniku i méně než 100 zaměstnanců jsou ve srovnání s konkurencí mizivé.

Děkujeme všem, kdo Wikipedii letos podpoří, byť třeba jen malou částkou, a zároveň chceme poděkovat ještě jednou i všem těm, kdo přispěli také přímo na činnost sdružení Wikimedia ČR.

Wikipedie projektem roku

Česká Wikipedie se opět vrátila na vrchol popularity v anketě Czech Open Source. Za rok 2010 si odnesla cenu pro projekt roku.

Wikipedie vyhrála v hlasování veřejnosti, zatímco u odborné poroty byl výše hodnocen web ubuntu.cz.

Hlasování veřejnosti o projekt roku vyhrála česká Wikipedie už v letech 2007 a 2008. Za rok 2007 navíc získala nejvíc hlasů ze všech kategorií a stala se absolutní vítězkou ankety. Letošním absolutním vítězem je aplikace FreeRapid Downloader.

Anketu pořádá Root.cz a výsledky byly vyhlášeny na konferenci Internet a Technologie uspořádané sdružením CZ.NIC.

Wikipedie se objevila v atraktivní společnosti webu Seznam.cz, blogu Mozilla.cz, konference LinuxAlt či projektu Esmska.

Sdružení Wikimedia Česká republika je nezisková organizace, která děkuje svým partnerům za podporu své činnosti.

Fotografie:
P. Novák: Plaketa Czech Open Source 2010. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Czech_Open_Source_2010_Wikipedia_Plaque_2.jpg

WikiMedium
4 - 3 / 2011

Quo vadis, aneb 100 dní s novým předsedou

Když byl předseda Wikimedia ČR Michal Reiter ve funkci zhruba 100 dní, udělali jsme s ním tento rozhovor. Sdružení za tu dobu pod jeho vedením přeřadilo na vyšší rychlostní stupeň v oblasti grantů, zároveň se však rozloučilo s bývalým předsedou, který se rozhodl opustit jeho řady. Česká pobočka se také odklání od dřívější intenzivní spolupráce s Německem a pokukuje po Polsku…

Jaká panuje ve Sdružení atmosféra?

Jsou tam určité přeháňky a turbulence, ale doufám, že se časem dostaneme do atmosférického klidu. Na valné hromadě došlo k obměně lidí. Takže proběhla jistá evoluce i revoluce, kontroverze názorů a to se teď trochu uklidňuje. Jeden z radních Jan Spousta to možná vystihl správně pojmem „krize růstu“. Nabrali jsme si dost věcí a nyní je potřeba vše nějak podchytit, některé záležitosti zprofesionalizovat.

Před valnou hromadou bylo v pobočce dusno, proto nastala určitá obměna…

A některým lidem se to zdá málo.

A tobě osobně? Přijde ti to jako procházka růžovou zahradou?

Nepřijde, ale asi nikdo nečekal, že vše bude za týden vyřešeno. To, kvůli čemu se primárně odehrály změny na valné hromadě, tedy aby se pohnulo s granty, to snad můžu říct, že zdárně probíhá a kolegové pilně pracují na medializaci grantů. Zůstalo ale pár věcí, které musíme dořešit.

A obecně atmosféra ve Sdružení?

Do sdružení se dostalo pár nových nebo staronových lidí, kteří se ihned zapojili do práce na grantech. Tam nadšení vidět je. Část lidí je přiotrávená, ačkoliv to asi není to pravé slovo, že věci nejdou tak rychle, jak by chtěli. Kdybychom byli profesionální neziskovka, kam bychom chodili do práce, tak by si to samozřejmě někteří více užívali.

Ze sdružení odešel bývalý předseda Jan Lochman. Co bys mu vzkázal?

Díky za odvedenou práci. Jsem rád, že jsme mohli vedle sebe pracovat. Wikipedie a potažmo Wikimedia je však tažena naší společnou dobrovolnou prací a každý máme právo jednou říci: „Dost, v životě mne čekají jiné výzvy.“

Jsi předsedou zhruba 100 dní, doba hájení s trochou nadsázky skončila…

Nemám pocit, že by byl předseda do této chvíle nějak hájený. Ale šel jsem do toho s vědomím, že některé věci budou třeba řešit urgentně a s velkým nasazením. Ze začátku Rada pracovala velmi usilovně, i když některé věci šly pomaleji. Základní problém nás všech je, že máme omezený časový fond. Tři z radních mají malé děti a to nás asi nejvíc limituje v tom, abychom se scházeli večer po práci a odváděli práci pro sdružení rychle a dokonale.

Kolik lidí bys rád viděl ve Sdružení dejme tomu do konce příštího roku?

Tady nejde ani tak o počty jako o to, co si lidé slibují od vstupu a jestli jim máme co nabídnout. Jsme v podstatě společenství lidí, kteří dělají hlavně pro Wikipedii věci navíc. Děláme PR, sháníme kontakty… Máme být platformou pro lidi, kteří chodí na wikisrazy. Můžeme například lépe organizovat tyto srazy, na kterých si budeme vyměňovat ideje a pomáhat si navzájem shánět materiály.

Vidím tam velké nadšení, zvláště když k nám do Čech přišel projekt GLAM. Je to úplně nová příležitost. Právě tam je spousta lidí nabita chutí jít dál a vytvářet nové hodnoty. Pro nás je to hodně atraktivní záležitost. Tady se můžeme uplatnit a zviditelnit a přitáhnout i nové lidi k tvorbě Wikipedie.

Co chceš dotáhnout do konce roku?

Valná hromada nám uložila úkoly, dva bude potřeba dořešit. Jednak funkci hospodáře, který je mo-

Fotografie:
P. Brož: Michal Reiter. CC-BY-SA

mentálně rozdělen ve dví. Už teď je jasné, že budeme mít profesionála účetního. Nyní je potřeba dořešit otázku pokladníka, který bude zodpovědný za finanční toky uvnitř sdružení. Kromě toho nás čeká vyjednávání s Poláky o spolupráci na pořádání konference, příhraniční wikiexpedici, zapůjčení putovní výstavy fotografií do Čech aj. a vyjednáváme také spolupráci se střední školou International School of Prague, kde jsou velmi nadšení kantoři.

V čem spatřuješ největší možnosti spolupráce s Poláky?

Není to jen o spolupráci mezi námi a Poláky. Celý středoevropský prostor se otevírá. Ale k Polákům máme nejblíže minimálně díky osobním kontaktům, někteří naši členové jsou zároveň členy polské pobočky. Existuje idea udělat ve středoevropském prostoru větší konferenci, ale zatím je to ve stádiu úvah. Poláci nás ubezpečovali, že takovou konferenci je možné zorganizovat ve 4 lidech, nejlépe v malém hotelu na okraji Prahy, kde by bylo kompletní zázemí. Samotná náplň chce ještě promyslet, byť již nějaké nápady zazněly.

To zní skoro jako výzva…

Existuje spousta nápadů, co by se dalo dělat. Například co dál s Cenami za rozvoj české Wikipedie? Otevřeme se nějakým dalším grantům, myslím teď například oficiálním z ministerstva kultury či EU? Sponzory máme spíše nárazové. Nápadů máme hodně, ale v tuto chvíli by to už opravdu chtělo člověka, který bude v kanceláři „dělat papírování“.

Neochladly naopak naše vztahy s německou pobočkou?

Ještě před 14 dny bych ti řekl, že to nedokážu úplně posoudit. Osobně jsem ale s dalšími kolegy pobyl v německé centrále, kde jsme diskutovali skoro o všech oblastech komunitního života – otevřená interní wiki, pořádání srazů, příhraniční spolupráce, GLAM, spolupráce se školami aj.

Vnitřní stránky Sdružení se možná zpřístupní, takže si kdokoliv bude moci přečíst, o čem se bavíme, hádáme… Co to bude znamenat?

Původně jsem byl zastáncem otevření stránek veřejnosti, ale pak mě jeden z kolegů nalomil. Chápu důvody, proč stránky otevřít. Například v Polsku mají část interní wiki otevřenou všem. Na druhé straně je potřeba pochopit, že nejsme Wikipedie, kterou může upravovat kdokoliv. Jsme občanské sdružení a v českém rybníčku neznám žádnou organizaci, která by byla natolik transparentní, aby všechny své procesy a diskusní fórum dávala k dispozici.

Rozhovor byl připraven, ale vydání časopisu se zdrželo. Dnes vše přinášíme v původním znění pouze s tímto dodatkem. Co se změnilo od doby, kdy Michal Reiter odpovídal na položené otázky? Tady to vysvětluje sám:

„Vyměnil se místopředseda, proběhly změny v oku Medigrantu, nepodařilo se nám doplnit některá zmocnění, je tedy jasné, že se nějaké turbulence přes nás přehnaly. Teď nás ale čeká poslední velká letošní akce Wikikonference a do toho finišujeme rozpočet na příští rok. Doufám, že začátek příštího roku bude méně hektický a že si 10 let české Wikipedie v květnu pořádně užijeme.“

Otevření má jistě pozitiva v tom, že můžeme lákat wikipedisty. Ti by nově viděli, co pobočka dělá. Je ale ke zvážení, jestli bychom neměli radši zapracovat na našich PR aktivitách směrem ven. Pak by padnul argument, že nejsme víc vidět na Wikipedii.

Tedy více blogu...

Více aktivity na blogu, ano. Ale i členové pobočky by se měli více zviditelňovat u našich fungujících projektů. Při návštěvě v Berlíně jsme si nechali ukázat jejich pobočkovou wiki a zřejmě převezmeme ten semitransparentní model.

Ozvaly se hlasy, že nakoupené technické vybavení je luxus, který vysoce překračuje potřeby našeho sdružení i Wikipedie…

Takové názory jsem nezaregistroval. Jsou věci, u nichž má smysl zainvestovat do nového vybavení. Ale například u příslušenství k fotoaparátu bych nejspíše osobně zvažoval, jestli by nestálo za to poohlédnout se po nějakém bazaru. Ne všechno musíme mít z první ruky. U notebooku, jestli se ptáš na něj, je to něco jiného. Jeho cena je přijatelná. Ale abychom utráceli každý měsíc řádově podobné peníze za vybavení, tak to není. Jsou to nárazové nákupy.

Jakou větší akci k Wikipedii bys rád viděl v Praze?

Rád bych v Praze viděl Wikimanii, ale toho se jako předseda asi nedožiju, je to otázka více než tří let. Můžeme zkusit podat žádost, nejspíše ale neuspějeme. Postupně se ale budeme učit a jednou na pořádání této akce určitě budeme mít nárok.

V tuto chvíli mi připadá jako rozumná záležitost sraz středoevropských poboček, na který by se sjelo okolo 150 lidí. To v našich silách je a pomohlo by nám to ve všech ohledech. Zároveň ti, kdo nikam nejezdí, by měli šanci poznat mezinárodní komunitu.

A až bude za tři roky Wikimanie v Praze, co budeš dělat ty?

Jestli budu předsedou, záleží na členstvu. To se nedá odhadovat. Ani nevím, jestli bych to vydržel. Je to docela namáhavá záležitost. Uvidíme, jestli se nám podaří nějakým způsobem změnit styl práce, abychom byli podobně jako v Německu spíše hybateli, abychom dávali ideje a samotné byrokratické věci by dotáhl někdo jiný. Předpokládám, že když už teď naberu v Radě nějaké zkušenosti, byla by škoda to zahodit. Takže budu rád, pokud sdružení mé znalosti v budoucnu využije. Nehodlám se vypařit.

Děkuji za rozhovor
D. Klempíř

WikiMedium
6 - 3 / 2011

Haifa nezklamala, připravila výbornou Wikimanii

4. srpna začalo v izraelské Haifě sedmé setkání wikipedistů z celého světa – Wikimania 2011. Začalo optimisticky, profesor Jochaj Benkler ve svém zahajovacím příspěvku prohlásil, že Wikipedie stejně jako svobodný a open source software reprezentují základní pozitivní principy lidské přirozenosti.

Ty podle něj spočívají v kooperativním vidění. Kooperace a wikipostoje byly i letos základem akce, která má svou tradici už od roku 2005.

Z Česka na místo dorazili čtyři wikipedisté, část z nich s podporou sdružení Wikimedia Česká republika. Právě jejich mise byla velmi důležitá, přímo na půdě Wikimanie podepsal vyslanec české pobočky smlouvu, která po letech příprav a jednání definitivně ustanovuje sdružení Wikimedia Česká republika jako jedinou organizaci oficiálně reprezentující hnutí Wikimania na našem území.

Postřehů z mnoha desítek hodin prezentací je nepřeberně. Jeden z českých účastníků Petr Brož shrnul své dojmy takto: *„Přivezl jsem si hlavně pocit, že se podílíme na úžasném projektu, který skutečně mění svět. Mnoho lidí tomu věnuje dost úsilí a začíná to být ve světě vidět. Místo skupiny amatérů se z nás stávají odborníci na tvorbu svobodného obsahu a encyklopedie. S tím bohužel souvisí i naše postupné zapouzdřování pro nové editory.“*

Novinkou bylo vyhlášení ceny pro globálního wikipedistu roku. Stipendium k účasti na příští Wikimanii získá Rauan Kenžechanuly z Kazachstánu, který se podílí na rapidním růstu kazašské Wikipedie.

Příští rok proběhne Wikimania ve Washingtonu. Jaká bude tehdy Wikipedie? Podle šéfky nadace Wikimedia Foundation Sue Gardnerové hlavně mobilní, lidé ji budou mnohem víc číst i psát na cestách s mobilem v ruce.

Na Wikizprávách možná budou i dávné historické zprávy

Snad jen přesunutí na vlastní doménu z tzv. Inkubátoru, kde se s každým novým projektem dělají první pokusy, se dá srovnat svým dosahem s tím, co právě tyto týdny přinášejí na české Wikizprávy. Vedle toho, že se na ně dál bude psát čerstvé a aktuální zpravodajství, mohou pamětníci i prostí nadšenci pro historii přidávat také zprávy týkající se právě minulosti.

Vše je zatím spuštěno jen na zkoušku. První tři historické zprávy, které na projektu vznikly, se týkají let 1989, 1958 a 1861. Byly o policejním zásahu na Národní třídě 17. listopadu, kterým začala Sametová revoluce, o prvním zápase československých fotbalistů na mistrovství světa ve Švédsku a o požáru Národního divadla. Postupně přibývají i další.

Historické zprávy mohou být psané o všem, co zachytily zpravodajské zdroje dostupné v době, kdy se událost stala, a to od roku 1800. Pokud se systém uchytí, mohly by se Wikizprávy stát nejen zpravodajským portálem, ale navíc celou novou encyklopedií, která by jednotlivé události řadila v čase podle jejich vývoje a dobového ohlasu.

ČSSR – Sev. Irsko, 1958

Wikizprávy jsou stále poměrně malým projektem, který láká v porovnání s Wikipedií mnohonásobně méně uživatelů, což platí i v jiných jazykových verzích. Jednou z překážek, která může odrazovat od psaní na Wikizprávy je podle jejich redaktorů zastarávání zpráv. Ve srovnání s velkými zpravodajskými servery nemohou poskytovat tak pohotový servis. Nový systém by z nich ale mohl vytvořit projekt, který na českém internetu prakticky neexistuje. A to by snad mohlo přilákat i nové čtenáře i redaktory a rozmnožit i tvorbu běžného aktuálního zpravodajství.

Aktuální zpravodajství samozřejmě zůstane na Wikizprávách zachováno. Zajímavé může být dál především pro ty, kterým na velkých zpravodajských serverech chybějí některá menšinová témata.

Ať už se komunita nakonec Wikizpráv nakonec rozhodne revoluční plán realizovat, nebo ne, Wikizprávy by už do konce roku mohly překonat malé jubileum 1500 napsaných zpráv. Už nyní jsou v pořadí všech jazykových verzí na 14. místě, o čtyři příčky výš než je ve stejném srovnání česká Wikipedie. Klidně by se ale mohly navíc stát pro jiné jazyky nositelem nové inspirace.

Fotografie:
svd.se: Severní Irsko - Československo.
Public domain
Logo Wikimania 2011 je © Wikimedia Foundation

Wikimania 2011 v číslech

7. ročník • 4 oficiální kandidáti • 1. Wikimania v Izraeli a na Blízkém východě • 4 dny • 120 km k letišti • 17 km pláží v Haifě • 125 programů • 5 simultánních tracků programu • 720 zúčastněných wikipedistů • 56 zemí • zhruba 90 stipendií na účast • oslavy 10. výročí Wikipedie • 1139 míst v hlavním sále • 3 publikované podcasty v délce celkem 103 minut • každý 9. wikipedista byl vegetarián

Wikimania 2011

Z výzkumů: Podíl wikipedistek klesá

Podle prvních výsledků letošního průzkumu na Wikipedii je mezi každými jedenácti přispěvateli pouze jediná žena. Číslo je ještě nižší než v roce 2008, kdy se konal předchozí podobný průzkum.

Problematika rozdílu mezi zapojením mužů a žen je už od minulého šetření v centru pozornosti nadace Wikimedia Foundation a úsilí zapojit více žen se dostalo mezi hlavní strategické cíle nadace na následující roky. Pokusy, jak toho dosáhnout, se množí, hodně se jich probíralo i na letošní Wikimanii, kde se pod názvem WikiChicks konal pracovní oběd určený výhradně pro wikipedistky.

Pobočka Wikimedia Argentina například uspořádala soutěž v psaní článků o slavných jihoamerických ženách, u které předpokládala větší zájem u autorek než u autorů. Nová verze MediaWiki, která je softwarovou platformou pro Wikipedii a její sesterské projekty, bude rozlišovat pohlaví autorů (dosud má každá žena např. v češtině vlastní stránku stejně jako každý muž jedině s prefixem Wikipedista:).

Článků o ženách na Wikipedii není nikdy dost, jak naznačil i výzkum Josepha Reagla a Lauren Rhueové zveřejněný v *International Journal of Communication*. Ve srovnání s encyklopedií Britannikou je na Wikipedii sice více článků o ženách, ale pokud budete hledat konkrétní významnou ženu, pravděpodobnost, že vám na Wikipedii bude chybět, je větší, než že na Britannice nenajdete článek o konkrétním muži.

Nové testování na Wikipedii ukázalo, že mezi důvody proč přispívat nadále převažuje pozitivní motivace. Sedm z deseti lidí píše Wikipedii, protože se jim zamlouvá myšlenka dobrovolného sdílení vědomostí, podobně vysoké číslo se zapojuje proto, aby se naplnil velký cíl Wikipedie a informace byly volně dostupné pro každého. O něco méně než dvě třetiny lidí se účastní jako odborníci na téma, které ve Wikipedii popisují, a pro tři pětiny wikipedistů je práce na tomto projektu prostě zábava.

Oběd Wikichicks

Fotografie:
Wikimedia Israel: Wikimania 2011, den 1. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flickr_-_Wikimedia_Israel_-_Wikimania_2011_Conference_Day_1_(158).jpg
Wikimedia Israel: Oběd Wikichicks. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flickr_-_Wikimedia_Israel_-_WikiChicks_Dinner_(20).jpg

WikiMedium
8 - 3 / 2011

Wikimedia ví (skoro) všechno
…o Izraeli a Izraelcích

Když už se letošní Wikimania konala v Izraeli, co vlastně vědí o této zemi, jejích lidech a všem, co k nim náleží, Wikipedie a její sesterské projekty? Článek *Izrael* je už od roku 2008 na české Wikipedii zařazen mezi vzorové, tzv. nejlepší články.

Na Wikizdrojích najdeme i kompletní znění Deklarace nezávislosti státu Izrael, včetně následující věty: *„Podáváme všem sousedním státům a jejich národům ruku ke smíru a k dobrému sousedství a apelujeme na ně, aby vzájemnou pomocí spolupracovaly s židovským národem, jenž se ve své Zemi stal samostatným.“* Vydána byla v květnu 1948, ale aktuální je dodnes.

Urychlovač ve Weizmannově institutu vědy

Na Wikislovníku se dovíte, že Izrael neznamená jen stát, ale také jde o knižní označení pro Žida. A že Bill Gates označil Izrael za špičku v inovacích, se píše na Wikicitátech.

Lanovka ke starověkému izraelskému městu Masada

A na Wikipedii se dodává, že jde o zemi s třetím nejvyšším podílem vysokoškolsky vzdělaných osob. Jak vidíte na fotografii z Wikimedia Commons, urychlovač ve Weizmannově institutu věd je nejen špičkovým vědeckým zařízením, ale i krásnou stavbou.

Také se dovíte, že i když nejvíce máme Izrael spojený s židovským náboženstvím a pak s islámem a křesťanstvím, je izraelské město Haifa i střediskem náboženství zvaného bahá'í. Když začnete pročítat další články na Wikipedii, zjistíte – možná překvapeně – že i někteří lidé proslavení mimo Izrael pocházeli z této země. V poslední době je to například oscarová herečka Natalie Portmanová.

Podrobně se Wikipedie věnuje i komplikovaným moderním dějinám Izraele včetně válečných konfliktů se sousedními zeměmi a sporů o status palestinských území. Kontroverznost těchto témat vede mnohdy ke sporům mezi wikipedisty, a tak je cesta k neutrálně formulovaným článkům podobně obtížná jako cesta k nalezení mírového soužití v celém Izraeli.

Fotografie:
Niv: Částicový urychlovač ve Weizmannově institutu. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Weizmann_ accelerator.jpg
B.Werner: Lanovka na Masadu. Public domain

Kvíz o Wikikonferencích

1. Na jaký svátek se konala první Wikikonference v roce 2009?

a) v předvečer Mikuláše
b) na Tři krále
c) v předvečer Dušiček
d) na Druhý svátek vánoční

2. Kdo přednesl první příspěvek v historii Wikikonferencí?

a) Jan Sokol
b) Václav Klaus
c) Jan Lochman
d) Milan Šmíd

3. Co je to wikinomie, okolo které se točila 2. Wikikonference?

a) hanlivé označení pro českou ekonomii
b) využití principů wiki v různých oblastech
c) wiki o světové ekonomice
d) nadace vydávající Wikipedii

4. Kdo byl v programu všech tří dosavadních Wikikonferencí?

a) Petr Brož a Miroslav Langer
b) Jan Lochman a Jiří Ohlídal
c) Jan Sokol a Michal Reiter
d) Štěpán Bechynský a Mikuláš Ferjenčík

5. Jak se zapsala první Wikikonference do historie Cen za rozvoj české Wikipedie?

a) nijak
b) vymyšlením idey soutěže
c) vyhlášením prvního běhu
d) prvním předáváním cen

Správné odpovědi na str. 2.

Sám ruský prezident Medveděv nahrál jednu fotografii na Wikimedia Commons

Ruská pobočka Wikimedia RU je stále aktivnější, k čemuž jí pomáhá i podpora z nejvyšších míst. Zatímco v České republice o výhody a problémy svobodné tvorby politici nejeví vesměs žádný zájem, cíle Wikimedia RU přímo prosazuje sám prezident Dmitrij Medveděv. Symbolický význam měl i jeho osobní zásah do obsahu úložiště souborů Wikimedia Commons. Informaci o této pozoruhodné červnové události přejímáme v plném znění z tiskové zprávy ruské pobočky.

23. června byl ve spolupráci Ruské agentury mezinárodních informací RIA Novosti a neziskové organizace Wikimedia RU spuštěn projekt Věčné bohatství. Stalo se tak v rámci oslav 70 let od založení této jedné z největších informačních agentur v Rusku. Projekt spočívá v předání nejzajímavějších částí archivu RIA Novosti k veřejnému užití s cílem šíření znalostí, odstranění informační nerovnosti a zvýšení společenské dostupnosti historického a kulturního bohatství.

Fotografii pochodujících vojáků nahrál právě Medveděv

V rámci prvního přenosu na Wikisklad (ruský název pro Wikimedia Commons – pozn. redakce) bylo nahráno pod svobodnou licencí Creative Commons BY-SA 3.0 sto fotografií z období Velké vlastenecké války. Tato licence umožňuje užívání obrázků k libovolnému účelu včetně komerčního i tvorbu odvozených děl. K tomu je třeba pouze dodržet podmínku uvedení autorství a uvolnění odvozených děl pod stejnou licencí.

Medveděv s šéfredaktorkou RIA Novosti Miroňukovou. Právě při této návštěvě nahrál jeden soubor na Commons

Nahrávání fotografií se osobně zúčastnil prezident Dmitrij Medveděv, který přišel agentuře pogratulovat. Ten už před tím podpořil názor Wikimedia RU, že je nezbytné doplnit Občanský kodex Ruské federace o ustanovení, která by jasně dovolila užívání svobodných licencí Creative Commons a GNU na ruském území, a také že je třeba zrušit omezení, která vyplývají z neexistence tzv. svobody panoramatu v ruském právu.

Organizace podobné spolupráce s institucemi patří mezi cíle neziskové organizace Wikimedia RU založené v roce 2008.

V rámci analogických projektů v jiných zemích se do veřejného kulturního vlastnictví dostalo např. sto tisíc fotografií ze Spolkového archivu v Německu a 50 tisíc fotografií ze Státní knihovny v Queenslandu.

Wikimedia RU

Text:
RIA «Novosti» na svoj děn' rožděnija sdělali podarok Vikipedii. TZ Wikimedia RU. CC-BY-SA. Překlad M. Langer. http://ru.wikimedia.org

Fotografie:
A. Garanin (RIA Novosti): Rekruti odcházejí při mobilizace na frontu. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:RIAN_archive_%2B662733_Recruits_leave_for_front_during_mobilization.jpg
kremlin.ru: Prezident Medveděv se S. Miroňukovou. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Medvedev_in_RIAN.jpeg

Zájem o Wikipedii dál roste

Počet návštěv na všech webových stránkách rodiny Wikimedia narostl meziročně o 14,2 procenta a dosáhl jen v samotném září 454 milionů lidí.

Wikipedie a její sesterské projekty tak lákají mnohem víc než Internet obecně. Na něm jako celku totiž meziroční růst činil pouze 9,7 procenta. Výsledky pocházejí z dat společnosti comSCORE, která sbírá marketingová data na internetu.

Jak se volí správci

Sociální vazby mají velký vliv na výsledky voleb správců na Wikipedii. Zjistili to jak filipínští, tak polští výzkumníci, který se hlasováními o právech správců zabývali.

Podle výsledků filipínského výzkumu vše nasvědčuje tomu, že výsledky voleb hodně ovlivňují uživatelé, kteří mají v komunitě respekt. Polští autoři si pro změnu všimli, že v současnosti proces diskuse a hlasování o správcích trvá až pětkrát déle než před pěti lety.

WIKINOVINKY

České projekty

6. července překonala česká Wikipedie hranici **200 tisíc článků**. Událost vyvolala široký zájem médií.

Čínská historie začala ovládat přírůstky v seznamu **nejlepších článků** české Wikipedie. Nově do něj přibyly tři o cestovateli Čeng Cheovi, jeho loďstvu a plavbách. Za rok 2011 se počet nejlepších článků zatím zvýšil o 14.

Socha cestovatele Čeng Che

Uvedení nového skinu Wikipedie a jejích sesterských projektů Vektor způsobilo, že na Wikizdrojích přestal fungovat **nástroj na srovnávání dvou jazykových verzí**. Bug byl odstraněn vlastními silami díky uživateli Danny B. v říjnu.

V letitém sporu o **pořadí závěrečných oddílů** v článku se wikipedisté v hlasování konečně shodli. Přesně dvoutřetinová většina podpořila předložený návrh, jak se mají třídit související články, poznámky, reference a literatura.

Chystá se další hlasování, tentokrát o **změně hlavní stránky**. Některé návrhy chtějí její obsah radikálně omezit, s cílem přitáhnout pozornost jen na to, co má být nejdůležitější. Jiné návrhy jsou pouze mírnou modifikací současné podoby hlavní strany Wikipedie a je také možné, že stránka zůstane zcela beze změny.

I v České republice se rozbíhají **programy GLAM** (galerie, knihovny, archivy, muzea). Slibně se rozvíjí spolupráce mezi Národním zemědělským muzeem a Wikipedií, kterou inicioval bývalý předseda Wikimedia ČR Jan Lochman.

Cizojazyčné projekty

Krátce před půlnocí středoevropského letního času Wikipedie překročila hranici **20 milionů článků** ve všech svých jazykových mutacích dohromady.

Americký národní úřad pro archivy a záznamy (NARA) věnoval Wikimedia Commons 100 tisíc fotografií ze svých sbírek.

Test anglické Wikipedie ve **srovnání s encyklopedií Britannikou** vyšel pro Wikipedii dobře. Časopis MacUser ho uzavírá hodnocením, že Britannica si vede lépe, pokud jde o podrobnost a přesnost, ale i Wikipedie má všeobecně velmi dobré výsledky, přestože se přehnaně detailně věnuje oblasti populární kultury.

Na **německé Wikipedii** už přispěvatelé udělali víc než 100 milionů editací.

V říjnu byla krátce **mimo provoz italská Wikipedie**. Tamní komunita tím protestovala proti novému mediálnímu zákonu, který by ji nutil zveřejňovat bez zásahů reakce dotčených osob. Protest měl velký ohlas a přispěl k tomu, že po zpřesnění znění se novela Wikipedie a podobných projektů týkat nebude.

Uživatel s přezdívkou Ocaasi chtěl na anglické Wikipedii vytvořit pomocí standardního rozhraní MediaWiki **hru Dobrodružství Wikipedie**, která by pomáhala nováčkům. Rozsáhlý projekt byl bohužel podle všeho nad jeho síly, a tak zůstalo jen u rozpracované myšlenky.

Španělská Wikipedie přeskočila hranici 800 tisíc článků.

Arbitrážní výbor anglické Wikipedie zasáhl **únik jeho interních diskusí**, ve kterých členové rozebírali spory mezi wikipedisty, které musejí řešit.

Plakát z roku 1917 patří do uvolněných sbírek NARA

Maďarská Wikipedie dosáhla hranice 200 tisíc článků, o tři měsíce později než česká.

Anglické Wikizprávy se rozštěpily. Kvůli údajně nepřátelskému prostředí je opustila zhruba polovina přispěvatelů a založila vlastní projekt Open Globe.

Wikimedia Česká republika

K překonání hranice 200 tisíc článků na Wikipedii sdružení uspořádalo svou **první tiskovou konferenci**, čímž výrazně přispělo k popularizaci této významné wiki-události.

Zástupci sdružení se zúčastnili **oslav 10 let polské Wikipedie** a

cestou navštívili také kolegy v Berlíně. Vztahy zejména s polskou pobočkou se prohlubují.

V říjnu Wikimedia Česká republika znovu otevřela svůj **stánek na Podzimním knižním veletrhu** v Havlíčkově Brodě.

O tom, **jak Wikipedie funguje**, hovořili zástupci sdružení před zájemci jak v knihovně ve Varnsdorfu, tak na půdě Přírodovědecké fakulty UK v Praze.

Norsko: Z workshopu s mluvčími v sámštině

Pobočky

Wikimedia Norsko uspořádala zvláštní workshop v psaní Wikipedie pro studenty **severní sámštiny**, kterou mluví několik tisíc příslušníků původního obyvatelstva na severu Skandinávie. Sámská Wikipedie má nyní necelé čtyři tisíce článků.

Estonská Wikimedia dohodla s tamním parlamentem, že pro Wikipedii uvolní **fotografie všech estonských poslanců**.

Norská pobočka získala ocenění Folkeopplysningsprisen, tedy **cenu za rozvoj veřejného vzdělávání**.

Nadace Wikimedia

18 kandidátů se zúčastnilo **voleb do správní rady** nadace Wikimedia. Na třech místech, která volí celosvětová komunita (na 3500 odevzdaných hlasů), se nakonec nic nezměnilo – svá místa uhájili Ting Chen (nyní předseda rady), Samuel Klein (nyní pokladník) a Kat Walshová. Nejblíž se k nim přiblížil Srb Miloš Rančič, chybělo mu zhruba 140 hlasů ke zvolení.

Wikimedia získala už druhý **dar od Sloanovy nadace**. Podobně jako před třemi lety poputuje na její rozvoj suma tří milionů dolarů.

Nadace vydala prohlášení o kontroverzním a potenciálně nevhodném obsahu. Hledá se zejména způsob zacházení s obrázky se sexuální tematikou. **Referendum o obrázkových filtrech** ale podle všeho nedospělo ke konsenzu. Zúčastnilo se ho na 24 tisíc hlasujících. Velký odpor vyvolal návrh zejména u Němců, kteří proti němu dál intenzivně protestují. Filtry by si mohli čtenáři Wikipedie sami zapínat nebo vypínat podle vlastního rozhodnutí,

Nadace odvrátila plán anglické Wikipedie spustit na zkoušku **zákaz zakládání článků pro nováčky** a neprověřené uživatele. Takový krok by byl v přímém rozporu s principy Wikipedie, přesto měl v anglickojazyčné komunitě velkou podporu.

Technika

V září byla na první wiki instalována na zkoušku nová verze software **MediaWiki 1.18**.

Nadace spustila první **soutěž v psaní kódu**. Autoři se mohli pokusit naprogramovat například implementaci nahrávání souborů z mobilních zařízení nebo o aplikaci na prezentaci obrázků typu slideshow. Pět předložených návrhů bylo přijato k ocenění a realizaci, relativně málo z několika stovek přihlášek.

Předání ceny Folkeopplysningsprisen

Zveřejněn byl **nový skin Athena** pro projekty Wikimedia. Bude určený zejména pro mobilní telefony, ale časem může ovlivnit i vzhled Wikipedie v běžných počítačích.

Ostatní

Oficiální **kazachstánská encyklopedie** byla svou redakcí uvolněna pod svobodnou licenci. Má celkem 16 svazků.

Anglická **Národní portrétní galerie**, která v roce 2009 vyvolala velký spor o užívání public domain portrétů ze svých sbírek na Wikipedii, měla na svých stránkách text opsaný bez uvedení zdroje z Wikipedie. Důležitější ale je, že v rámci britského projektu GLAM se zapojila do diskuse s členy komunity Wikipedie o překonání rozporů a zahájení spolupráce.

V Rusku spustili wiki, která shromažďuje informace o všech ruskojazyčných projektech podobných Wikipedii. **Projekt Wikifokus** se ale mimo jiné stal i terčem masivního vandalského útoku. Zhruba 30 tisíc robotických editací provedených během několika desítek minut ho v době, kdy na projekt nedohlížel žádný správce, zcela ochromilo.

Obrázky:

hasan saeed: Socha admirála Čeng Che. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zhen_he.jpg

Czechoslovaks! Join Our Free Colors! Public domain

Ulflarsen: Seminář přispívání do Wikipedie v samijštině. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Workshop_with_sami_women_in_Oslo,_4_out_of_8_students_pictured,_class_room_second_shot.jpg

Nina-no: Wikimedia Norge získává Folkeopplysningsprisen. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Priswmno.jpg

Chilská observatoř vyhrála hlasování o nejkrásnější fotografii

Wikimedia Commons opět znají nejlepší obrázek uplynulého roku. V hlasování přispěvatelů zvítězila fotografie Jurije Běleckého zachycující observatoř Paranal v Chile, provádějící právě průzkum Mléčné dráhy s pomocí laserem naváděného dalekohledu. Právě tato fotografie zdobí titulní stranu tohoto našeho čísla.

Výběr nejlepších obrázků roku (přičemž nemusí jít jen o fotografie, ale i o schémata, obrazy a podobně) je pokaždé vícestupňový. Jinak by to ani nešlo, vždyť na Wikimedia Commons v průběhu roku 2010 přibyly miliony souborů. Začíná se tak nominací na obrázek, který se objeví na titulní stránce. Když projde skrz kritiku ostatních autorů a na titulní stránce se opravdu po určenou dobu zobrazuje, dostane se i do základního výběru pro hlasování o obrázek roku. Z těchto necelých osmi set souborů se dále vybere finálová sestava a následuje poslední hlasování. Letos dorazilo téměř 2500 hlasů, z toho skoro desetinu dostal obrázek observatoře Paranal.

Na druhém místě skončila fotografie města Mostaru a na třetím vybuchující Saryčovova sopka. Do první desítky se vešly tři obrázky zvířat, šest fotografií staveb a krajin a jedno zátiší.

Zajímavý souboj se uskutečnil mezi dvěma exoticky pestrými zvířátky. Agamka sinajská a listovnice červenooká nakonec skončily v pořadí fotografií na devátém a desátém místě, pouhé tři hlasy upřednostnily před modrou ještěrkou zelenou žabičku.

Vybíráme i některé další oceněné fotografie, které si můžete prohlédnout na této straně, nahoře jsou obrázky z druhého a třetího místa hlasování.

Více informací a další vybrané obrázky najdete na webové adrese http://commons.wikimedia.org/wiki/Commons:POTY/2010.

Fotografie:

Ramirez: Pohled na Mostar. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mostar_Old_Town_Panorama_2007.jpg

NASA: Sopka Sarichev. Public domain. Upravil The High Fin Sperm Whale. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sarychev_Peak.jpg

S. Ouachée: Rypouš sloní. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mirounga_leonina.jpg (výřez)

Careyjamesbalboa: Listovnice červenooká. Public domain

Ester Inbar: Agamka sinajská. Copyleft. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:AgamaSinaita01_ST_10.jpg

Titulní fotografie:

ESO (J. Běleckij): Laser k Mléčné dráze. CC-BY. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Laser_Towards_Milky_Ways_Centre.jpg